HÖGSKOLAN I BORÅS

Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom
Clinical Nursing: Mental Health, Illness and Disease

9 högskolepoäng
9 credits

Ladokkod: 61SP01
Version: 10.0
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2016-06-22
Gäller från: HT 2016

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:
- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad 25,5 hp

Medicinsk vetenskap:
- Humanbiologi, 15 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp

Dessutom ska följande delmoment vara avslutade och godkända:
- i kursen Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp *(Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad)*
o Kliniska färdigheter

- i kursen Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp *(Medicinsk vetenskap)*
o Läkemedelsräkning, 1,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll
Kursen behandlar psykiatrisk omvårdnad i relation till psykisk ohälsa och sjukdom ur ett livsvärldsperspektiv där det etiska patientperspektivet är centralt. Psykiatrisk omvårdnad i förhållande till psykiatrisk behandling belyses. Vårdprocessens olika delar i psykiatrisk vårdkontext problematiseras och teoretiseras. Vidare ges en tillämpande beskrivning på olika vårdhandlingar och vårdaktiviteter i relation till människor med psykisk ohälsa. Helhetssyn och ett etiskt förhållningssätt genomsyrar innehållet.

Mål
Kursens syfte är att studenten utifrån ett patientperspektiv tillägnar sig grundläggande teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter i psykiatrisk omvårdnad.

Kunskap och förståelse
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- redogöra för vårdvetenskapliga begrepp och teorier med relevans för psykiatrisk omvårdnad.

Färdighet och förmåga
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- identifiera psykisk ohälsa och behov av psykiatrisk omvårdnad,

- planera, genomföra, utvärdera och dokumentera individuell omvårdnad vid psykisk ohälsa i samverkan med patient, närstående och övriga vårdaktörer,
- tillämpa vårdvetenskapliga begrepp och teorier med relevans för psykiatrisk omvårdnad,
- informera, undervisa och handleda patient och närstående i hälsoprocessen,
- reflektera över och utveckla förståelse av hur patient och närståendes livsvärld påverkas av gällande lagar och författningar utifrån psykiatrisk kontext,
- skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbete.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- reflektera över hur patientens livsvärld påverkas av psykisk ohälsa utifrån kön, kultur och etnicitet,
- kritiskt granska, reflektera över och värdera självreflektionens betydelse i mötet med patient och närstående i psykiatrisk omvårdnad,
- identifiera, analysera och reflektera över etiska dilemman i psykiatrisk vårdverksamhet,
- kritiskt granska och värdera ett vetenskapligt arbete.

Undervisningsformer

Undervisningen består av kliniska studier såväl teoretiska som verksamhetsförlagda. De verksamhetsförlagda studierna utgör 6 högskolepoäng. Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, grupparbeten och reflektionstillfällen.

I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar och perspektiv inom studieområdet som stöd för studentens självstudier. I seminarier och grupparbeten sker en reflekterande bearbetning av kurslitteratur och övriga innehåll.

De verksamhetsförlagda studierna innebär tillämpade och problemorienterade studier i relation till psykiatrisk kontext.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

- Examinationsuppgift med efterföljande examinationsseminarium
- Verksamhetsförlagd utbildning

Obligatoriska moment
- Seminarier. Deltagande är obligatoriskt för att bli godkänd på hel kurs.

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.
Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter.

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär.
Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende försjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.

Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.
Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av

särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i sjuksköterskeutbildningen 180 hp

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapliga deldiscipliner enligt följande:
- Vårdandets etik 1hp
- Vårdandets didaktik 0,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi 1 hp
- Vetenskaplig teori och metod 0,5 hp

Bilaga: Litteraturlista för Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom (61SP01)

(Litteraturlistan gäller fr.o.m. GSJUK15V)

Birkler, J. (2007). *Filosofi och omvårdnad: etik och människosyn.* Stockholm: Liber 239 s.

Bäärnhielm, S. (2014). *Transkulturell psykiatri*. Stockholm: Natur & Kultur. 283 s.

Dahlberg, K. (2014). *Att undersöka hälsa och vårdande.* Stockholm: Natur & Kultur. 208 s.

Dahlberg, K & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande: i teori och praxis.* 1. utg. Stockholm: Natur & kultur 344 s.

Ejneborn Looi, G-M., Sävenstedt, S., & Engström, Å. (2016). ”Easy But Simple” Descriptions of the Process of Care in a Psychiatric Context. *Issues in Mental Health Nursing*. 37:34-42.

Ekeberg, M. (2009). *Att lära sig vårda - med stöd av handledning.* Lund: Studentlitteratur. 216 s.

Nyberg, U. (2013). *Konsten att rädda liv: om att förebygga självmord.* Stockholm: Natur & Kultur. s.15-196.

Perseius, K-I., Ekdahl, S., Åsberg, M., & Samulesson, M. (2005). To Tame a Volcano: Patients with Borderline Personality Disorder and Their Perceptions of Suffering. *Archives of Psychiatric nursing.* 19 (4), 160-168.

Piscator, R. (2007). Att dra sig tillbaka från omgivningen en ond cirkel vid svår psykisk ohälsa. *Vård i Norden, 83*(27). 31-36 s. 6s.

Psykiatriska verksamheten. (2007). *Vårddokumentation i melior.* SÄS Borås.

Tamm, M. (2012). *Psykosociala teorier vid hälsa och sjukdom.* (kap. 1, 3). Lund: Studentlitteratur. 60 s.

Wiklund Gustin, L (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis.* (kap. 4-6). Stockholm: Natur och kultur. 130 s.

Wiklund Gustin, L. (2014). *Vårdande vid psykisk ohälsa- på avancerad nivå*. Lund: Studentlitteratur. 493 s. Upplaga 2:1

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.